

Bogusław Breza

O najnowszych pracach i stanie Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie

Acta Cassubiana 4, 391-394

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BOGUSŁAW BREZA

O NAJNOWSZYCH PRACACH I STANIE MUZEUM PIŚMIENICTWA I MUZYKI KASZUBSKO- POMORSKIEJ W WEJHEROWIE

Od kilku lat wejherowskie Muzeum planowało rozpocząć wydawanie muzealnego periodyku, który zamierzaliśmy zatytułować „Wejherowskie Zeszyty Muzealne”. Pragniemy w nim publikować materiały związane z działalnością wejherowskiego Muzeum, głównie z gromadzeniem, opracowywaniem i upowszechnianiem zbiorów, a także artykuły niezwiązane bezpośrednio z pracą muzealną, ale dotyczące szeroko pojętej historii i kultury Kaszub oraz Pomorza. Niestety, były to plany, jak się okazało, trudne do realizacji. Tym bardziej warte jest podkreślenia, iż dzięki dobrej współpracy z Instytutem Kaszubskim czwarty tom „Acta Cassubiana” ukazuje się jako wspólny organ Instytutu i Muzeum. Znajdują się w nim między innymi opracowane przez Panię Annę Kwaśniewską i Barbarę Wojewódkę katalogi przede wszystkim rękopiśmiennych części spuścizn Antoniego Pipera – ludowego poety z Jastarni i Franciszka Fenikowskiego – jednego z najbardziej znanych powojennych pisarzy pomorskich, przechowywanych w wejherowskim Muzeum. Jest to w zasadzie skrócona wersja przygotowywanej właśnie do publikacji pierwszej części „Katalogu rękopisów ze zbiorów Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej”. Dlatego będziemy wdzięczni za ewentualne sugestie, uwagi czytelników, by planowana publikacja w możliwie pełny sposób spotkała się z oczekiwaniami potencjalnych użytkowników Muzeum. W zamierzonym wydawnictwie znajdują się także informacje o opracowanych już rękopisach rodziny Majkowskich, będące w trakcie porządkowania autografy J. Rompskiego i kilku innych znanych działaczy oraz twórców kaszubskich.

Wznowiono również, po rocznej przerwie, opracowywanie posiadanych przez Muzeum nagrań fonicznych i audiowizualnych. Znajdują się w nich głosy najwybitniejszych powojennych pisarzy kaszubskich: L. Roppla, J. Rompskiego, L. Bądkowskiego i wielu innych. Zbiór ten jest stale uzupełniany o współczesne nagrania obecnie działających twórców, działaczy regionalnych itp. Zaawansowane są prace nad katalogiem dzieł sztuki, numizmatów, pocztówek i fotografii oraz innego rodzaju pamiątek.

Najważniejszym przedsięwzięciem, z jakim od kilku już lat zмага się Muzeum, jest remont siedziby, tzw. Pałacu Przebendowskich w Wejherowie, restaurowanym i adoptowanym na potrzeby muzealne. Coraz bardziej przyciąga wzrok nowy

dach, piękna elewacja, a wewnątrz przede wszystkim odkryte i odrestaurowywane polichromie na ścianach poszczególnych pomieszczeń. Znaczne zaawansowanie prac remontowych było możliwe dzięki wydatnemu finansowemu wsparciu prywatnej niemieckiej fundacji – Hermann-Niermann Stiftung, Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Szczególnie warto podkreślić, iż władze powiatu wejherowskiego podjęły decyzję, że co roku Muzeum będzie otrzymywać 150 tysięcy złotych na remont obiektu. Niewątpliwie decyzję tą można nazwać przełomową, gdyż do tej pory Muzeum nie posiadało żadnego stałego źródła finansowania remontu.

W odrestaurowanie Pałacu i jego najbliższego otoczenia bardzo mocno zaangażowały się także władze miasta Wejherowa. Wyraźnym tego świadectwem jest podpisana umowa użytkowania pomiędzy miastem a Muzeum. Na jej podstawie wejherowski Urząd Stanu Cywilnego będzie udzielał ślubów w pałacowej sali, zwanej kominkową. Będzie ona użytkowana także jako sala reprezentacyjna nie tylko na potrzeby miasta, ale również innych instytucji i organizacji, a na co dzień będzie wykorzystywana na potrzeby muzealne. W zamian miasto odpowiednio ją wyposaży i odrestaurowuje otoczenie Pałacu, bramę, drogę dojazdową, małą architekturę itp.

Odnowiony już w części parter Pałacu, czyli najbardziej reprezentacyjne jego pomieszczenia, pozwala w o wiele bardziej estetycznych warunkach prowadzić normalną działalność muzealną. Pierwszą prezentowaną tutaj wystawą była ekspozycja prac malarskich Adrianny Szymańskiej z Lęborka. Następną, wypożyczoną z Muzeum Archeologicznego w Warszawie, była wystawa planszowa „Odkrywcy i rabusie w archeologii”. Jej zakres tematyczny był jednak szerszy, niż by to wynikało z tytułu. Dotyczyła ona bowiem przede wszystkim kwestii odpowiedniego podejścia do zabytków przeszłości i prawdopodobnie dlatego cieszyła się sporym zainteresowaniem zwiedzających.

Obecnie prezentowana jest wystawa poświęcona Hieronimowi Derdowskiemu, przygotowana w roku jubileuszowym stulecia jego śmierci i 150-lecia urodzin. Zwraca ona uwagę chociażby tym, iż są na niej eksponowane w kopii bądź oryginalnie pamiątki po pisarzu rodem z Wiela, przechowywane w różnych miejscach, m.in. w Krakowie, Toruniu, Bydgoszczy, Gdańsku itd. Jej otwarciu towarzyszyły przygotowanej przez Instytut Kaszubski – profesora Józefa Borzyszkowskiego konferencji naukowej, na której przedstawiciele gdańskiego i słupskiego środowiska naukowego, wybitni znawcy problematyki, prezentowali najnowszy stan wiedzy o życiu i twórczości H. Derdowskiego.

W przyszłym roku powinny się ukazać drukiem wygłoszone na niej referaty wraz z bardzo interesującymi głosami w dyskusji.

11 października 2002 r. Muzeum zainaugurowało cykl koncertów „Spotkania z muzyką Kaszub”, mającego przybliżyć możliwie szerokiemu gronu odbiorców najbardziej znaczące utwory muzyki kaszubskiej i jej wpływ na wybitnych twór-

ców polskich i światowych. Nic więc dziwnego, że pierwszy koncert był poświęcony wybitnemu kompozytorowi Feliksowi Nowowiejskiemu, między innymi twórcy muzyki do hymnu kaszubskiego tzw. marszu kaszubskiego z epopei *Jak Czorlińsci po sece do Pucka jechoł*. Kolejny odbędzie się w okresie przedświątecznym i będzie poświęcony kaszubskim kolędom. Warto dodać, iż pieczę merytoryczną nad całym cyklem sprawuje Witosława Frankowska.

Odbývają się też tutaj różnego rodzaju inne uroczystości, jak spotkania z twórcami, koncerty muzyki poważnej, promocje książek itp. Wśród tych ostatnich szczególnie warto wymienić promocje opublikowanych jeszcze w roku 2001 dwóch rękopisów językoznawczych F. Ceynowy: *Uwagi o kaszubszczyźnie* i *Mały zbiór wyrazów kaszubskich*, które pod wspólnym tytułem *Słownik kaszubski F. Ceynowy* w krytycznym, naukowym opracowaniu przygotowała do druku H. Popowska-Taborska i J. Treder. Prezentowane są również najnowsze publikacje, w których wydaniu wzięło udział wejherowskie Muzeum. Ostatnio współuczestniczyło ono przy publikacji dwóch nowych pozycji oficyny „Czec”: J. Pomierskiej *Przysłowie samò sã rodzy w głowie oraz Kaszuby. Leksykon geograficzny*, pod red. J. Szukalskiego. Jako samodzielny wydawca Muzeum kończy pracę nad publikacją kaszubskojęzycznych opowiadań B. Borcka, które zostały nadesłane i bardzo wysoko ocenione przez członków jury Ogólnopolskiego Konkursu Prozatorskiego im. J. Drzeżdżona, którego ósma edycja odbędzie się w 2003 r.

27 marca 2002 r. w Pałacu bardzo uroczystie podpisano porozumienie pomiędzy Powiatem Wejherowskim a Sejmikiem Pomorskim o współprowadzeniu wejherowskiego Muzeum przez te dwa podmioty samorządowe, przez co niewątpliwie wzrosła ranga placówki i – co równie ważne – wielkość uzyskiwanych dotacji.

Natomiast Rada Powiatu Wejherowskiego pierwszej kadencji na swoim przedostatnim posiedzeniu upoważniła Zarząd Powiatu do podpisania umowy z Instytutem Kaszubskim w sprawie przekazania mu zarządzania Muzeum. Można mieć nadzieję, że szczególnie dzięki temu porozumieniu, ulegną znacznemu umocnieniu przejawy muzealnej aktywności, odpowiadającym wprost na rzeczywiste zapotrzebowania użytkowników.

Podstawą jednak działalności Muzeum jest gromadzenie i upowszechnianie zbiorów, co z uwagi na nie najlepszą kondycję finansową instytucji kultury, w tym wejherowskiego Muzeum, nie jest najłatwiejsze. Tym bardziej cieszy, że nawiązuje ono współpracę z coraz większą ilością instytucji, organizacji, także w zakresie wymiany wydawnictw. Nie zapomina również o Muzeum liczne grono osób prywatnych. Właśnie w jak największej, możliwie najpełniejszej współpracy, obecności w wielu środowiskach związanych z szeroko pojętą kulturą można upatrywać pomyślnego rozwoju Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej. Jesteśmy przekonani, iż w tym zakresie bardzo pomocne będą również materiały nublikowane w „Acta Cassubiana”.

Pałac Przebendowskich – siedziba Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej

Koncert muzyczny w salach muzealnych